

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 lipca 2018 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi:

1/ uchylił punkt 1 wyroku zaocznego i zasądził od M. K. na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 6.610,38 złotych;

2/ oddalił powództwo w zakresie kwoty 400 złotych;

3/ zasądzoną w punkcie 1 wyroku kwotę 6.610,38 złotych rozłożył pozwanej M. K. na szesnaście rat, w tym pierwszą ratę w wysokości 610,38 złotych i pozostałe raty po 400 złotych - płatnych do dnia 15 każdego miesiąca począwszy od dnia 15 sierpnia 2018 roku - z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie - w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

4/ zasądził od M. K. na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 253,69 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

5/ utrzymał wyrok zaoczny w mocy w zakresie punktu 3.

Powyższy wyrok zaskarżyła apelacją pozwana w zakresie dotyczącym ilości i wysokości zasądzonych rat.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi naruszenie przepisów postępowania poprzez błędne ustalenie stanu faktycznego, przyjętego za podstawę wydanego orzeczenia, które miało wpływ na wynik postępowania i ocenę zebranego materiału dowodowego i wniosła o rozłożenie zasądzonej kwoty na 30 rat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest o tyle zasadna, że skutkuje koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, aczkolwiek z zupełnie innych przyczyn niż wskazane w wywiedzionej apelacji. Należy przy tym podkreślić, że Sąd Rejonowy rozpoznając sprawę nie uchybił przepisom prawa, zaś konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku jest wynikiem okoliczności ujawnionych w toku postępowania apelacyjnego.

Należy przypomnieć, że art. 378 § 1 k.p.c. nakłada na sąd odwoławczy obowiązek ponownego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, co oznacza nakaz wzięcia pod uwagę wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Granice apelacji wyznaczają ramy, w których sąd odwoławczy powinien rozpoznać sprawę na skutek jej wniesienia, określają je sformułowane w apelacji zarzuty i wnioski, które implikują zakres zaskarżenia, a w konsekwencji kognicję sądu apelacyjnego (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2015 r., V CSK 677/14, nie publik.). Jednocześnie w świetle uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55).

W realiach przedmiotowej sprawy, w toku postępowania apelacyjnego, przeprowadzony został dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry, który wypowiedział się, czy z uwagi na swój stan zdrowia psychicznego pozwana może brać udział w postępowaniu sądowym oraz czy może stawić się w sądzie i uczestniczyć w rozprawie.

Nadto, zgodnie z przepisem art. 228 § 2 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty znane sądowi z urzędu. Źródłem faktów znanych sądowi urzędowo pozostają wyłącznie czynności sędziego, podejmowane przez niego w związku z wykonywaniem działalności urzędowej. Nie będą zatem wymagały dowodzenia fakty, o których członkowie składu

sądu orzekającego powzięli wiadomość przy pełnieniu funkcji urzędowych. Do tej kategorii faktów należą informacje o stanie zdrowia psychicznego pozwanej wynikające z dokumentacji lekarskiej załączonej do akt sprawy III Ca 1494/18 Sądu Okręgowego w Łodzi, rozpoznawanej przez ten sam skład orzekający. Wobec nie stawienia się na rozprawę pełnomocnika strony powodowej nie zwrócono stronie powodowej uwagi na te fakty.

Zarówno z opinii biegłego psychiatry oceniającego w niniejszej sprawie możliwość stawiennictwa pozwanej na rozprawie jak i z dokumentacji lekarskiej znajdującej się w aktach sprawy III Ca 1494/18 Sądu Okręgowego w Łodzi, wynika, że pozwana cierpi na schorzenia tego rodzaju, które powodować mogą wystąpienie stanu braku świadomości albo swobody w podjęciu decyzji i wyrażeniu woli (art. 82 k.c.). Przypomnieć należy, że złożenie oświadczenia woli w takim stanie skutkuje jego nieważnością.

Okoliczność ta wymaga zbadania niezależnie od tego, że pozwana zarzutu takiego nie podniosła ani też nie złożyła wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego.

Niewątpliwie również ustalenie powyższej okoliczności wymaga wiadomości specjalnych a więc przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychiatry.

należy mieć na uwadze treść art. 278 § 1 k.p.c., który przewiduje, że w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii. Aczkolwiek w przepisie tym użyto słowa „może”, to jednak nie mamy tutaj do czynienia z tzw. dozwoleńcem. Innymi słowy, nie wskazuje on jedynie uprawnienie, lecz obowiązek sądu. Przy wykładni omawianego przepisu bowiem trzeba uwzględnić okoliczność, że stanowi on element systemu, w którego ramach zasada prawdy materialnej jest jedną z zasad postępowania cywilnego. Prowadzi to jednocześnie do wniosku, że mimo fakultatywnej formuły art. 278 § 1 k.p.c., sąd musi zwrócić się do biegłego, jeśli dojdzie do przekonania, że okoliczność mająca istotne znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy może zostać wyjaśniona li tylko w wyniku wykorzystania wiedzy osób mających specjalne wiadomości. Niewątpliwie okolicznością tego rodzaju jest stan psychiczny strony w dacie zawarcia umowy.

Jako, że ustalenie powyższej okoliczności wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, z mocy art. 108 § 2 k.p.c. pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Rejonowy przeprowadzi dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry na okoliczność świadomości oraz swobody podjęcia decyzji i wyrażenia woli przez pozwaną w momencie zawierania przedmiotowej umowy pożyczki, a następnie oceni zebrany w sprawie materiał dowodowy w kontekście zasadności roszczeń powoda.